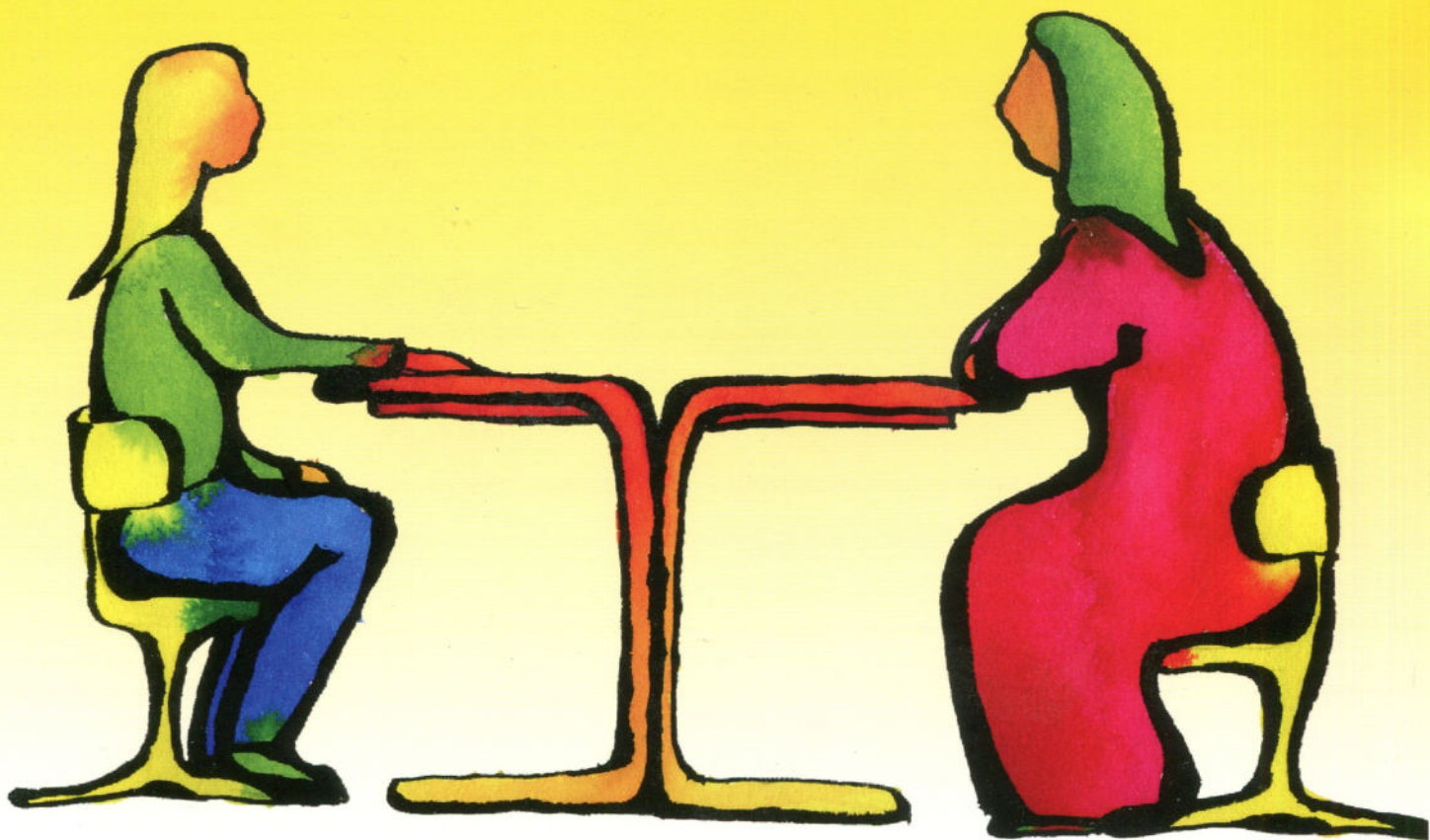

LAAT IK JE EENS WAT VERTELLEN

Verhalen over ervaringen met onderwijs in de Haarlemse Schalkwijk

WIJK ACADEMIE OPVOEDEN

Schalkwijk

Dit boekje is tot stand gekomen in het kader van de Wijkacademie Opvoeden in Schalkwijk, een gezamenlijk project van Meetingz! en stichting BMP.

De Wijkacademie in Schalkwijk is een van de drie experimentele Wijkacademies Opvoeden in Nederland. De andere twee academies zijn gesitueerd in de Haagse Schilderswijk en in Amsterdam Oost.

Uitgave: Stichting BMP, Amsterdam: www.stichtingbmp.nl
Redactie: Nico van den Raad, De Blauwe Kom, Haarlem
Eindredactie en illustraties: Anna Moerbeek

Mei 2014

Meetingz!

Inhoud

<i>Voorwoord</i>	5
<i>Het gesol met een zoon</i>	7
<i>Betrokkenheid is onmisbaar</i>	9
<i>Het papieren bewijs</i>	11
<i>De voorbeeldmoeder</i>	13
<i>Scholen in de praktijk</i>	17
<i>De taalmuur</i>	19
<i>Een blijde ouder</i>	23
<i>Opnieuw beginnen</i>	24
<i>Een ontevreden ouder</i>	25
<i>Een advies met nare gevolgen</i>	27
<i>Een vastberaden ouder</i>	31
<i>De taalklas</i>	33
<i>De verhalenschrijfster</i>	35
<i>De strenge juf</i>	37
<i>Omgaan met veranderingen</i>	39
<i>Een geïnteresseerde ouder</i>	41
<i>Dankwoord</i>	43

Voorwoord

Verhalen van vroeger, verhalen van nu. Verhalen van hier en verhalen van daar. Er wordt veel gedeeld in dit boekje. Er wordt ons een kijkje gegund in de wereld van de ander. Bijvoorbeeld in de wereld van de alleenstaande moeder die haar best doet mee te doen op de school van haar kind, maar niet echt contact krijgt, of in de wereld van moeders die alles op alles zetten om een voorbeeld te zijn voor hun kinderen.

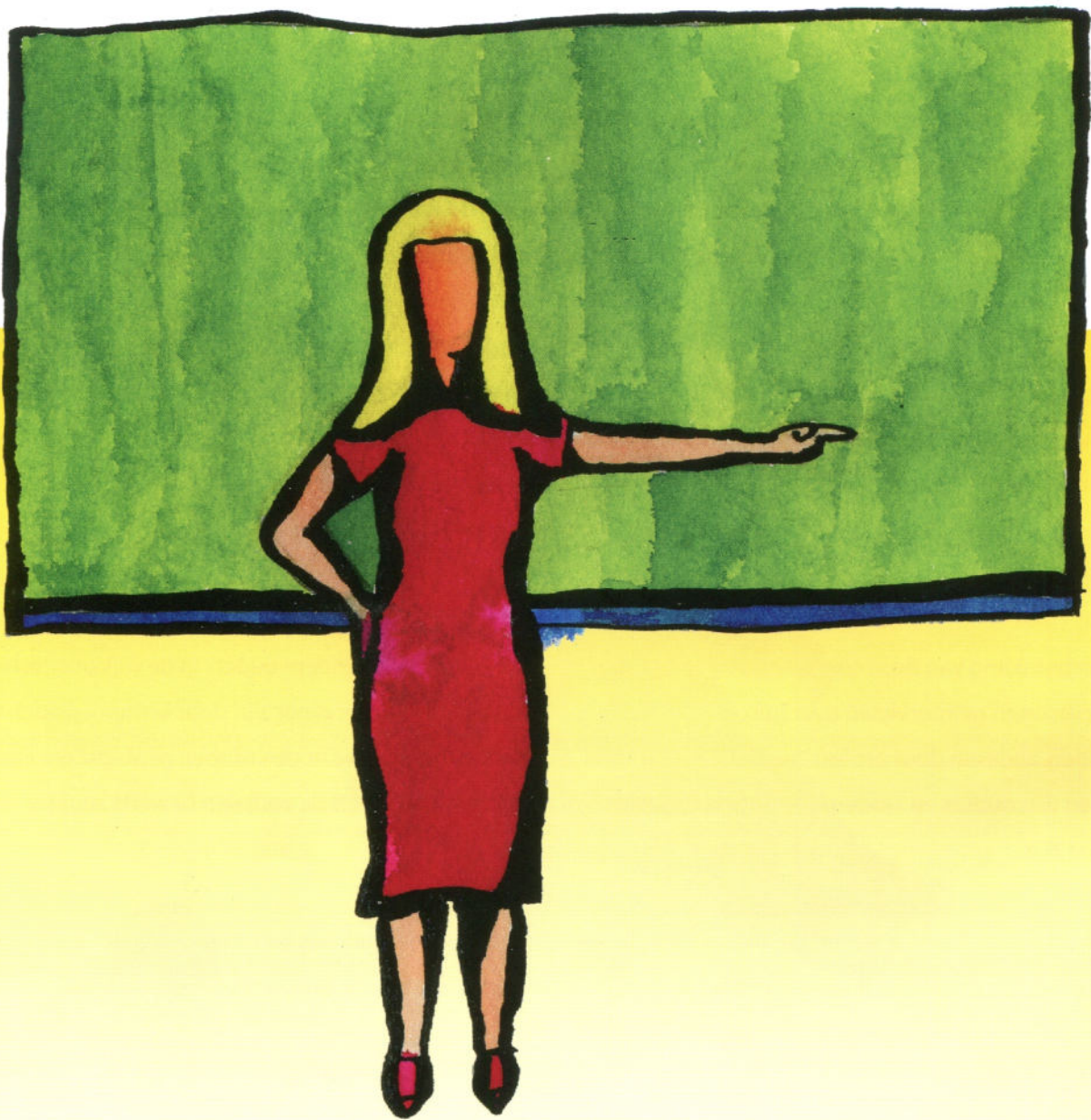
In de Haarlemse wijk Schalkwijk komen ouders van verschillende leeftijden bij elkaar om te spreken over alles wat met opvoeden te maken heeft. Zij doen dit in het kader van de Wijkacademie Opvoeden. Tijdens de gesprekken komen regelmatig ervaringen van de ouders aan de orde met diverse scholen in en om de wijk. Omdat er veel vragen zijn over de manier waarop het onderwijs functioneert en schooladviezen tot standkomen, besloot de Kerngroep van de Wijkacademie tot een Schalkwijkse conferentie 'Over opvoeden en onderwijs', met als motto: voor ouders door ouders.

Ter voorbereiding van deze conferentie zijn de ouders van de kerngroep en andere ouders in de wijk door verschillende personen geïnterviewd over hun ervaringen met school. Sommige interviews zijn door kerngroepleden zelf gehouden, anderen door professionals die de kerngroep ondersteunen. Ook is er een oproep geplaatst om eigen verhalen van ouders en kinderen te ontvangen. Nico van de Blauwe Kom heeft de verhalen bewerkt zodat ze goed leesbaar zijn.

De verhalen in dit boekje komen uit allerlei windstreken. Ouders ervaren vaak dat hun stem soms niet goed gehoord wordt, terwijl ze zoveel te vertellen hebben. Met dit boekje laten zij die stem wel horen. Luid en duidelijk.

Drs. Irish H. Verwey

Projectleider Meetingz!

Het gesol met een zoon

Aziza is een vrouw van Somalische afkomst. In dit verhaal vertelt ze over haar ervaringen met haar zoon die een havo-advies had, waar geen rekening mee werd gehouden. In het verhaal 'De betrokken ouder' vertelt ze over andere ervaringen met onderwijs in Nederland.

Toen Aziza haar zoon in ging inschrijven op het Westcollege voor de havo, werd er door degene die de inschrijving deed een vraagteken geplaatst bij het havo-advies. Aziza weet niet waarom haar zoon had op alle onderdelen een ruime havo score. Vervolgens werd aan haar gevraagd of ze het goed vond dat haar zoon niet in een havo-klas, maar in een havo-vmbo-t geplaatst werd. Aziza stemde daarmee in, omdat ze er vanuit ging dat haar zoon dan kon laten zien dat hij het juiste niveau voor havo had. Ze wist dat een score van 6,8 in die brugklas voldoende zou zijn om definitief door te stromen naar de tweede klas van de havo.

Later hoorde ze dat er op het Westcollege geloot moest worden. Er waren teveel aanmeldingen. Ze kreeg bericht dat haar zoon was uitgeloot voor vmbo-t. Dat verbaasde haar. Hij had toch een havo-advies? Op het Westcollege waren ook veel havo-leerlingen uitgeloot, dus ze besloot om haar zoon dan maar op een andere school in te schrijven voor de havo. Samen met Cindy is ze toen naar het Dalcollege gegaan om haar zoon daar in te schrijven. Dat was wel een bijzondere ervaring. Het Dalcollege is een hele witte school, dus ze voelden zich wel bekeken toen ze daar rondliepen. In eerste instantie werd de inschrijving voor havo geaccepteerd, maar toen moesten ze even wachten want de mevrouw van de inschrijving moest nog wat zaken checken. Later werden ze naar binnen geroepen en toen werd er verteld dat ze haar zoon helaas niet voor de havo konden inschrijven, omdat hij uitgeloot was voor vmbo-t op het Westcollege. Iemand die is uitgeloot voor vmbo-t kan niet worden ingeschreven voor de havo.

Er zat niets anders op dan hem in te schrijven voor vmbo-t, want elke school in Haarlem zou zo reageren, werd gezegd. Uiteindelijk heeft Aziza dat toen maar gedaan. In de wetenschap dat die jongen het best nog moeilijk zou krijgen op zo'n witte school. Ze kreeg wel de verzekering dat als zijn resultaten goed zijn, hij zo snel mogelijk kan doorstromen naar de havo. Dat is mooi, maar bij het Dalcollege moet je wel gemiddeld een 8 staan om van vmbo-t naar havo te kunnen, weet Aziza.

Het verhaal van Aziza is opgetekend door Saskia

Betrokkenheid is onmisbaar

In het verhaal 'Het gesol met een zoon', heeft Aziza, een vrouw van Somalische afkomst, verteld over haar ervaringen met een havo-advies. In dit verhaal vertelt ze over andere ervaringen.

Aziza vindt het belangrijk een betrokken ouder te zijn. Als ouder moet je meer doen dan je kind naar school sturen. Haar dochter zit op het Windcollege. Ze vindt het vervelend dat haar dochter veel tussenuren heeft, daarom gaat ze hierover een gesprek aan met de mentor.

Toen uit een rapportgesprek bleek dat haar dochter wat extra ondersteuning kon gebruiken, zijn ze samen op zoek gegaan naar iemand die huiswerkbegeleiding kon bieden. Ze hadden via via al over iemand gehoord. Zowel moeder als dochter zijn erg tevreden met deze huiswerkbegeleiding.

Aziza heeft ook twee zoons, een van elf en een van 6. Haar zoon van elf heeft onlangs een havo-advies gekregen. Na een open dag te hebben bezocht van drie scholen, heeft ze besloten hem in te schrijven bij het Westcollege. Veel vriendjes gaan ook naar die school (zie het verhaal hiervoor).

Haar zoon van zes is een vrolijke, positieve, actieve, behulpzame en zelfstandige jongen. Hij zit in groep twee van de Winterschool. Hij doet, net als zijn broer en zus, heel erg zijn best op school. Tijdens het rapportgesprek van vorige week bleek dat hij een heel goede beoordeling had. Moeder en zoon zijn beiden heel trots. Het is een openbare school, dichtbij huis, waar voornamelijk kinderen met een islamitische achtergrond op zitten. Ze is erg tevreden en helpt vaak bij activiteiten, van luizencontrole tot kopieën maken. Ze vindt het leuk dat ze hier haar eigen en andere kinderen mee helpt, maar vindt het ook fijn andere ouders te ontmoeten. Ze vindt het belangrijk om elkaar te wijzen op verantwoordelijkheden met betrekking tot de opvoeding.

Een belangrijk verschil met Somalië is de leerplicht. Hoewel naar school gaan gratis is in het land van herkomst, voor mensen van alle leeftijden, is dit voor maar weinig mensen weggelegd. Door de oorlog zijn veel scholen verwoest en is er een tekort aan leerkrachten. Ook is het vaak onveilig op straat. Veel van wat opgebouwd was, is weg. Sommige mensen hebben de mogelijkheid om hun kind naar een privéschool te sturen, maar dat is in verband met de kosten voor veel mensen niet haalbaar.

Wat Aziza mist is de openheid en het vertrouwen in de omgeving die ze in Somalië gewend was. Mensen delen daar veel meer met elkaar, zorgen voor elkaars kinderen, helpen met de opvoeding en kunnen langskomen zonder afspraak. Dat geeft een veilig en vertrouwd gevoel: je doet het daar samen. Je staat er niet alleen voor.

Hoewel Nederland een veilig land is, vindt ze het niet fijn om haar kinderen ver van huis te laten gaan. Ze heeft op televisie dingen gezien en gehoord over de veiligheid van kinderen, waar ze zich zorgen over maakt. Ze is zich er wel van bewust dat ze haar kinderen ook vrij moet laten, omdat ze oud genoeg zijn om alleen op pad te gaan. Ze vindt het fijn om deel uit te maken van de Wijkacademie.

Aziza is een trotse moeder. Ieder kind heeft bijzondere kwaliteiten. Ze wil haar kinderen graag mooie kansen bieden. Ze stimuleert hen zich te ontwikkelen. Zo vindt ze het ook belangrijk dat haar kinderen sporten, naast educatie hebben kinderen volgens haar ook beweging nodig. Ze leren daar veel van. Mentaal en fysiek ben je dan compleet. De jongens zitten op zwemmen en taekwondo. Haar jongste zoon wil graag op voetbal na het behalen van zijn zwemdiploma. Ze vindt het belangrijk dat haar kinderen naar een sportvereniging gaan waar ze goede verhalen over heeft gehoord. Ze zou om die reden niet zo snel kiezen voor de sportvereniging Achilles.

Aziza is geïnterviewd door Marlou.

Het papieren bewijs

Asha woont in de Europawijk. Ze heeft vier kinderen van 32, 31, 29 en 18 jaar. De jongste, een meisje, gaat naar het Noordcollege in Haarlem. Ze volgt daar de richting Welzijn en Maatschappelijk Werk. Asha heeft contact met de school, ook al is haar dochter net 18 jaar geworden. Ze heeft door ervaring geleerd dat je als ouder moet blijven opletten. Haar dochter zat eerst op het Zuidcollege, daar deed ze vmbo-t. Nu zit ze op het Noordcollege. Hier volgt haar verhaal.

Mijn dochter zat op een katholieke school. Die had ik gekozen omdat ik dacht, ik ben islamitisch en ik vind het belangrijk dat mijn kind op een school komt waar respect voor geloof bestaat. In groep een tot en met zeven ging alles perfect. Ik had een goed contact met de school en was daar ook overblijfmoeder. In groep acht was er een moment dat alle kinderen naar de kerk toe gingen, maar ik wilde niet dat mijn dochter mee ging. Ik was blij met de school, maar vond het niet goed dat mijn kind naar de kerk moest. Toen werd de directrice van die school erg boos. Ze zei dat ik, als mijn kind niet mee zou gaan vierduizend euro moest betalen. Dat vond ik raar. Ik heb toen gezegd: 'We leven in Nederland. Daar is het niet van je moet..., maar je mag...' Maar zij vond dat het moest. Toen ben ik naar de leerplichtambtenaar gegaan en heb daar mijn verhaal verteld. Die leerplichtmevrouw was erg geschrokken. Zij zei: 'Hier is naar de kerk gaan niet verplicht.' Maar Nederland is een papieren land. Dus ik heb om een bewijs gevraagd. Toen heeft die vrouw mij een brief gegeven. Maar die directrice zei tegen mij: 'Jij gaat op een dag huilen.' Ik had nooit gedacht dat ze mijn kind iets aan zou doen.

Toen kwam de dag dat alle kinderen een schooladvies zouden krijgen. Maar mijn kind kreeg geen advies. Dat heeft een week geduurd en toen kreeg ze twee adviezen. Eén voor vmbo-kader en één voor vmbo-t. Ik ben haar gaan aanmelden bij een school in Heemstede. Die zeiden 'ze heeft goede cijfers, maar het kan niet dat een kind twee adviezen heeft.' Daarom wilden ze haar niet nemen. Ik heb nog andere scholen geprobeerd, maar ook dat lukte niet. Toen ben ik op de computer gaan zoeken naar iemand van de politiek die mij kon helpen.

Ik heb de PvdA een briefje geschreven met de vraag: 'Dit kind is geboren in Haarlem. Heeft ze het recht om door te leren of niet?' Toen is iemand van de PvdA langsgekomen en die heeft naar ons verhaal geluisterd. Hij zei dat de SP vooral onderwijs deed en toen zijn we in contact gekomen met Marijke. Zij heeft me erg gesteund. We hebben mijn dochter ingeschreven in Hoofddorp. Het moest vmbo-kader worden. Daar heb ik maar mee ingestemd. Ze moest laten zien of het goed ging in de brugklas. Ja, en in die brugklas haalde ze negens en tienens. Maar toen zeiden ze weer: 'Nee, ze moet ook in de tweede klas nog laten zien wat ze kan.' Daar haalde ze ook weer achten en negens. Toen hebben Marijke en ik gezegd: 'Dat kan niet, dat is discriminatie.' En ik zei ook: 'Als het zo doorgaat vertrekken we naar Londen.' Maar mijn dochter wilde hier blijven, dus toen heb ik gezegd: 'Oké.' Uiteindelijk hebben we er voor gezorgd dat ze naar het Zuidcollege kon voor vmbo-t. Van daar kon ze naar het mbo. Op het Noordcollege gaat het goed. Als ze klaar is met mbo 4 wil ze een hbo Economie opleiding gaan doen.

Ik vertel dit nu rustig maar ik heb dagen en nachten gehuild. Ik heb geleerd niet op te geven. Ik heb alles op de computer opgezocht en met steun van Marijke is het uiteindelijk toch gelukt. Mijn dochter bekijkt het van de vrolijke kant. Zij zegt: 'Ik heb één jaar verloren, maar ik heb straks wel twee diploma's.'

Als ik alles nu overzie zou ik tegen andere ouders willen zeggen:

'Iedereen kan fouten maken, je moet geduld hebben en samen naar oplossingen zoeken.' Als je een keer een bepaalde naam hebt, draag je die altijd met je mee. Je moet geduld hebben, vragen stellen en andere vragen om je te helpen, want het komt toch wel vaak voor dat er een raar schooladvies wordt gegeven. Het moeilijkste is echter de taal. Om je zelf te kunnen verdedigen moet je kennis hebben. Ik vind dat ook ouders het recht moeten hebben om door te leren. Hoe kan je criminaliteit voorkomen als je de taal niet goed spreekt? Hoe kan je contact leggen met Nederlanders en integreren als je de taal niet kent?

Asha is geïnterviewd door Saskia.

De voorbeeldmoeder

Karima is een meisje van Turkse afkomst. In dit verhaal wordt verteld hoe het haar is gelukt een droom waar te maken en ondanks weerstand opleidingen te volgen.

Op vijfjarige leeftijd komt Karima met haar moeder zes maanden voor vakantie naar Nederland. Vader werkt al tien jaar in Nederland als gastarbeider. Moeder besluit met Karima in Nederland te blijven, daar wordt een broertje geboren. Ze wonen aanvankelijk op een kamer van drie bij drie meter, in een huis met een gezamenlijke keuken en sanitaire voorzieningen. Later verhuist het gezin naar een flat aan de Laan van Angers, zes hoog. Vader laat daarna de rest van het gezin overkomen. Het gezin bestaat uit vader, moeder, drie jongens en twee meisjes. Vader is zorgzaam en beschermt zijn kinderen, maar hij bepaalt de regels. Moeder accepteert dat en legt uit dat het is zo als het is en het bij hen zo gaat. Karima accepteert dat, die uitleg geeft rust. Moeder spreekt geen Nederlands.

In het begin is alles voor Karima vreemd. De taal is lastig voor haar en ze wordt gepest. Op een dag komt een docent van de basisschool over luizen praten. Haar ouders denken dat Karima luizen heeft en bestrijden dat met shampoo en een scherpe kam, dat is voor haar een pijnlijke ervaring. Karima heeft echter zelf geen luizen, maar er zijn luizen op school. De docent kwam alleen maar informeren. Karima speelt graag buiten en maakt gemakkelijk vriendinnen.

Op een keer is ze met henna op haar handen naar school gegaan. Daar proberen ze de henna te verwijderen en verbranden daarbij haar handen. Vader gaat boos naar school om verhaal te halen. Vader kan heel boos reageren, vooral als zijn kinderen belaagd worden. Karima vindt dat eng, maar haar vader doet dat om zijn kinderen te beschermen. Van een vriendinnetje krijgt ze een keer kleding die ze erg mooi vindt en waar ze heel blij mee is.

Tien jaar na de verhuizing koopt vader een huis in Haarlem Noord en het gezin verhuist en Karima gaat naar een andere lagere school. Ook daar wordt ze een populair meisje. Maar in de zesde klas mag ze van haar vader niet mee op een schoolreisje omdat ze een meisje is. Dat is voor haar een verdrietige ervaring. Moeder legt uit: 'Zo gaat dat bij ons, het is zo als het is.' Karima aanvaardt dat. Ze wil graag doorleren, maar mag niet van vader. Hij vindt dat meisjes niet hoeven door te leren, maar moeten gaan werken. Ze moet de zesde klas nog een keer over doen. Vader verbiedt haar ook te fietsen. Maar ze leert het toch op een kleine fiets van een jonger broertje. De docente van de zesde klas neemt Karima vaak mee de stad in om sociale omgang te leren. Zo gaan ze naar de Hema en de docente leert haar breien.

De school staat niet toe dat ze een tweede keer blijft zitten. Ze is nog te jong om te werken. Ze mag uiteindelijk naar een lbo in Bennebroek, een school alleen voor meisjes, geleid door nonnen. Elke dag fietst ze naar Bennebroek, een tocht van een uur en passeert daarbij in Haarlem Zuid een villa met beelden, die in de winter worden afgedekt tegen de vorst.

Ze volgt de richting Textiel en Winkel en slaagt met een diploma op B/C niveau. Ze mag in een wasserij komen werken, waar ze in de vakanties ook helpt, maar dat doet ze niet, ze kiest voor het beroep verkoopster. Ze vindt werk bij Blokker in de Cronjéstraat en vervult daarmee haar wens: in een winkel werken. Daar gaat ze eerst als hulp tijdens de feestdagen aan de slag en later komt ze in vaste dienst. Ze werkt daar drie jaar, dan wordt ze ten huwelijk gevraagd door een Turkse jongen uit de familiekring. Ze verloven zich, trouwen en haar man komt naar Nederland. Ze gaan eerst bij haar ouders wonen. Als het eerste kind geboren wordt, verhuizen ze naar een eigen huis. Karima stopt met werken en gaat de rol van moeder en huisvrouw vervullen. Daarnaast gaat ze ook anderen helpen en ondersteunen, bijvoorbeeld mensen begeleiden naar de huisarts, belasting invullen, tolken. Ze wil meer zijn dan moeder en huisvrouw, ze wil zich ontwikkelen. Haar tweede kind wordt geboren. Het blijft bij haar kriebelen dat ze meer wil doen met haar leven, ze wil meer opleiding.

Ze gaat naar het NOVA college en volgt daar lessen Nederlands, Engels en computer. Na een jaar doet ze een test en krijgt een advies voor maatschappelijk werk. Ze gaat een mbo Sociale Dienstverlening volgen bij opleidingsinstituut Soza, dat later opgaat in Inholland.

Via een banenplan van de gemeente vindt ze een stageplek als buurtmoeder. Haar vader overlijdt en dat is voor haar zo'n grote klap dat ze even met de opleiding stopt. Later pikt ze de draad weer op en rondt na vier jaar de opleiding af samen met zes collega's. Het banenplan van de gemeente verandert in een Melkertbaan en later in een ID-baan. Ze krijgt werkt bij DOCK. Aanvankelijk begint ze daar als buurtmoeder. Haar rol is moeders ondersteunen bij het opvoeden van hun kinderen. Ze ondersteunt moeders met werkbladen die de kinderen als huiswerk moeten maken. Haar functie wordt in de loop van de tijd breder. Haar taak wordt moeders met opvoedings- en psychische problemen ondersteunen onder het motto: een gelukkige moeder is een goede opvoeder. In haar werk werkt ze veel samen met andere maatschappelijke organisaties. Karima heeft bij haar ontwikkeling steun ondervonden van haar familie. Haar kinderen noemen haar met trots een voorbeeldmoeder en dat is ze, een voorbeeld.

Karima is geïnterviewd door Nico.

School

Scholen in de praktijk

Ed is in Suriname geboren en in 1967 naar Nederland vertrokken omdat het in Suriname niet goed met hem ging en volgens zijn ouders hier meer kansen lagen voor zijn toekomst. In dit verhaal vertelt Ed hoe hij zich in Nederland heeft ontwikkeld.

Ons gezin bestond uit acht kinderen. Mijn vader was een hardwerkende man, maar ondanks zijn harde werken waren we arm. Hij heeft zich via praktijkopleidingen met veel inzet opgewerkt tot keuringsambtenaar. Ondanks die armoede hebben mijn ouders mij altijd gestimuleerd naar school te gaan. Zij zorgden goed voor de primaire dingen; voedsel, kleding en schoolgeld. Mijn vader werkte extra om het schoolgeld te kunnen betalen. In Suriname gingen de meeste kinderen blootsvoets naar school en de jongens in korte broek. Mede door het klimaat werd kleding niet zo belangrijk gevonden. Op de ulo ging het mis met me, ik toonde te weinig interesse in schoolzaken, spijbelde veel en was liever bezig met muziek en lol maken en kreeg vrienden die geen goede invloed op me hadden. Uiteindelijk werd ik door mijn oom naar Nederland gehaald omdat daar meer kansen waren om wat van mijn leven te maken.

In Nederland lukte het me uiteindelijk een toekomst op te bouwen. In 1971 kwam ik in dienst van de Provincie Noord Holland als tekenaar en heb me daar in de loop van mijn beroepsleven met veel inzet via cursussen en bijscholingen opgewerkt. Aanvankelijk kreeg ik weinig begeleiding, maar ik heb doorgezet. Later ondervond ik veel steun van collega's, vooral toen ik, doordat ik geen 'papieren' had, geen promotie maakte. Uiteindelijk heb ik kwalificaties verworven in automatisering en ben coördinator botulisme bestrijding bij de afdeling vergunningen geworden. Ook bij mijn vervroegd pensioen hebben collega's zich voor me ingezet.

Ik ben getrouwd en heb drie kinderen, twee dochters en een zoon. Mijn zoon kreeg last van bronchitis en die kwaal zorgde voor extra kosten. Ik ben toen bij gaan werken om die kosten te kunnen opbrengen en in die periode realiseerde ik me welke inspanningen mijn vader voor mij heeft geleverd om me naar school toe te laten gaan en dat ik hem door mijn gedrag toentertijd zwaar teleurgesteld moet hebben.

Met mijn oudste dochter ging gelukkig alles goed op school. Mijn zoon kreeg een keer het advies een schooljaar over te doen. We hebben dat advies aangenomen. Mijn zoon heeft dat advies ervaren als een afgang. Mijn jongste dochter mocht wel overgaan naar de volgende klas, terwijl zij het schooljaar eigenlijk wel over had moeten doen. Uiteindelijk kreeg mijn zoon het advies voor gymnasium, het leren ging hem goed af en alles ging goed op school totdat hij foute vrienden kreeg, vanaf toen liepen zijn schoolresultaten achteruit. Ik herken in het gedrag van mijn zoon mezelf en besloot voortaan niet zomaar adviezen van een school te accepteren. Ik bleef hem steunen en proberen zijn gedrag te corrigeren. Uiteindelijk heeft hij zich, net als ik, via opleidingen en cursussen met veel inzet in de praktijk ontwikkeld en is nu ICT-applicatiebeheerder bij een zorgorganisatie. Nu ik grootvader ben, volg ik de ontwikkeling van mijn kleinkinderen, drie kleinzoons en twee kleindochters. Ik probeer te helpen waar het kan en adviezen te geven en door te vertellen dat een goede opleiding inzet vraagt, het komt je niet aanwaaien. Een omgeving (familie, vrienden en collega's) die je daarbij ondersteunt, is onmisbaar.

Ed is geïnterviewd door Nico.

De taalmuur

Een gesprek met Ghadi, een bevlogen, makkelijk pratende man uit Somalië met een heldere boodschap.

'Hoe kun je een kind opvoeden als je zijn taal niet spreekt?' Deze zin blijft op de achtergrond voortdurend door mijn hoofd spelen als ik naar Ghadi luister.

'Het probleem met sommige Somalische gezinnen is dat de ouders geen Nederlands spreken en de kinderen geen Somalisch. Als de ouders wel Nederlands spreken, dan is dat in gebroken Nederlands, ze spreken niet in volledige zinnen. Het gevolg is dat ook de kinderen niet leren in volledige zinnen te spreken. Daarom gaan ze al met een fikse taalachterstand naar school. Daar komt nog bij dat de Somalische taal een harde taal is. Ouders spreken in korte zinnen: Doe dit. Pak dat. Leg neer. Geef aan. Op school zijn de kinderen een vriendelijkere toon gewend. En wat er gebeurt, is dat de kinderen hun ouders gaan corrigeren en dat er afstand ontstaat tussen de ouders en de kinderen. Ze ontwikkelen een negatief beeld van hun ouders. De school gaat daar soms in mee, omdat ze vinden dat de ouders hun kinderen niet goed begeleiden vanwege onvoldoende kennis van de Nederlandse taal. In de Somalische cultuur sturen ouders hun kinderen naar school en laten het onderwijs aan de school over. Ze bemoeien zich er daar niet mee. Hier nemen ze dezelfde houding aan. Kinderen krijgen ook vaak een lager schooladvies omdat de school ervan uitgaat dat de kinderen thuis te weinig steun kunnen krijgen en het daardoor beter is niet te hoog te grijpen.

Ik stimuleer ouders thuis Somalisch met ze te spreken. Kinderen hebben hun ouders nodig om de Somalische taal te leren. Ze kunnen daarmee ook problemen met ouders beter bespreekbaar maken.

Scholen kunnen ook misbruik maken van het gebrek aan kennis. Zo heb ik dat zelf eens ervaren. Ik had mijn zoon ingeschreven op een basisschool. Later ontdekte ik dat een andere basisschool voor mijn zoon beter geschikt was. Ik heb hem toen afgemeld van die ene school. Prompt kreeg ik een mail van een boze directrice waarin ze schreef dat dat niet kon, want bij de schoolkeuze werd een postcodebeleid gevoerd. Ik heb me daarover laten informeren en het bleek dat dat niet waar was. Ouders mogen zelf beslissen op welke school ze hun kind laten inschrijven. Ik heb de directrice een mail gestuurd. Toen ze ontdekte dat ik de Nederlandse taal uitstekend beheerste en kennis van zaken had, accepteerde ze mijn besluit. Daaruit bleek maar weer hoe belangrijk het is de Nederlandse taal te beheersen en je goed te laten informeren over scholen en procedures. Ik geef regelmatig voorlichting aan ouders, bezoek scholen, ondersteun leerlingen en stimuleer problemen bespreekbaar te maken en adviseer bij verschillen van mening altijd naar oplossingen te zoeken.'

Het blijft even stil tussen ons, ik moet wat hij vertelt even laten bezinken.

Dan begint hij opnieuw te vertellen en komt met een verhaal waaruit blijkt dat zijn benadering kan bijdragen aan de oplossing van een schoolprobleem.

'Ik heb een keer gesproken met een meisje dat op school problemen had gekregen. Haar ouders hadden mij gevraagd met haar te praten. Vanwege haar geloof weigerde het meisje bij de gymles een broek te dragen. Haar gymleraar verplichtte haar een broek te dragen. Gymmen met een jurk vond hij te gevaarlijk en hij wilde niet verantwoordelijk zijn voor een ongeluk. De mentor en de directie steunden de gymleraar. Het meisje bleef weigeren een broek te dragen. Haar werd verteld dat ze zonder cijfer voor gym niet kon slagen en dus geen diploma kreeg. Ze bleef weigeren en was van plan dan maar van school te gaan. Haar ouders probeerden haar over te halen, mede omdat ze bang waren voor problemen met de leerplicht. Tijdens het gesprek met haar bleek dat haar overtuiging diep en oprecht was.

Ze was bang dat ze door het dragen van een jurk naar de hel zou gaan. Ik raadde haar aan een exemplaar van de studiegids te vragen en te kijken wat daar in stond over het verplicht volgen van lessen. Wat bleek. Het was niet verplicht gymlessen te volgen. Ze diende een verzoek in voor vrijstelling en dat werd toegekend. Ze kon haar opleiding gewoon afmaken. Deze ervaring steunt mijn visie dat als je wil er altijd oplossingen worden gevonden als je goed naar elkaar luistert en met goede argumenten komt.'

Met hoop in mijn hart fiets ik naar huis. De man die ik zojuist gesproken heb is voor mij een voorbeeld van de constructieve manier waarop je met school- en opvoedproblemen om kunt gaan.

Ghadi is geïnterviewd door Nico.

Een blije ouder

Gholam is 51 jaar oud en komt uit Afghanistan. Hij woont in de Boerhaavewijk in Haarlem en heeft vier kinderen: twee dochters en twee zonen, tussen de 12 en 18 jaar oud. Ze zitten op verschillende scholen. De oudste gaat in Amsterdam naar school. Zijn twee dochters zitten op het Noordcollege en de jongste zoon gaat naar het Westcollege. Gholam vertelt over de schoolkeuze voor zijn kinderen.

Voor deze scholen hebben we gekozen op advies van vrienden en anderen, zoals medewerkers bij Vluchtelingenwerk. Voor zover ik nu kan beoordelen hebben we de juiste keuze gemaakt voor de kinderen. Mijn indruk is dat de mensen op de scholen waar mijn kinderen zijn toegelaten echt professioneel zijn en dat hun inbreng gewaardeerd wordt. Natuurlijk waren de eerste dagen een beetje moeilijk voor mijn kinderen omdat ze nieuw waren, geen Nederlands spraken en ze in een totaal nieuwe omgeving terecht kwamen. Ik heb altijd een goed contact met de leraren en directeurs van de scholen en ik doe ook mijn best om zoveel mogelijk contact te zoeken om te horen of mijn kinderen niet achterlopen en zo. Stapje voor stapje raken ze beter gewend en begin ik steeds meer te begrijpen van het schoolsysteem. Ik ben blij met de lesmethodes en de belangstelling van mijn kinderen voor hun leerkrachten en hun scholen. Ik heb de positieve neveneffecten die de scholen op mijn kinderen hebben besproken met mijn vrienden en andere contactpersonen. Ik vind het belangrijk dat mijn kinderen goed contact hebben met hun klasgenootjes die uit allerlei landen afkomstig zijn. Ze zijn Turks, Somalisch etc., daardoor kunnen ze leren over andere culturen en deze begrijpen. Eigenlijk ben ik in alle opzichten tevreden en wil nog meer mijn best doen om in contact te blijven met de scholen. Er zijn vergaderingen en we krijgen uitnodigingen een bepaald onderwerp in verband met de kinderen te komen bespreken. De kinderen krijgen hier diploma's en je ziet dat ze zich snel ontwikkelen. Dat maakt mij erg blij. Eigenlijk kan ik me geen moment herinneren dat ik teleurgesteld was, ik ben blij met het schoolsysteem hier. Ik vind het belangrijk mijn goede ervaringen met andere ouders te delen.

Gholam is geïnterviewd door Yousuf.

Opnieuw beginnen

Leila is 33 jaar en komt uit Turkije. Ze woont in Meerwijk en heeft drie kinderen van 17, 11 en 3 jaar. De oudste zit op het Westcollege, de tweede op de Winterschool in groep acht en de derde zit nog op een peuterspeelzaal.

We hebben voor deze school gekozen nadat we verhuisd zijn naar een andere buurt en omdat het een openbare school is. Alle drie de kinderen hebben op dezelfde basisschool gezeten. Het contact met de school is altijd goed geweest. Alleen de eerste zes maanden waren voor mijn zoon moeilijk. Het was voor hem wennen. Ik had een goed contact met de juffen en de meester. Er was altijd genoeg om over te praten. Mijn zoon heeft een goed advies gekregen, omdat de leraren vertrouwen hadden in de school. Het contact was goed en we vonden het een fijne school. Meer heb ik nu niet te vertellen.

Leila is geïnterviewd door Dilek.

Een ontevreden ouder

Linda is 55 jaar. Ze is Nederland geboren en getogen. Haar kinderen van 15 en 16 jaar gaan naar het Zuidwestcollege.

Linda heeft zelf voor de school gekozen en is tevreden over het eerste contact met de school. Het gaat goed met de kinderen op school en er is geen contact met de leerkrachten, omdat dat niet nodig was. Ze heeft geen behoefte aan contact met andere ouders. Omdat ze voor haar kinderen geen stageplek kon vinden heeft de school dat geregeld. Daar is ze blij mee. Minder leuk was dat haar kind op school gepest werd en dat ze niet geholpen is. Linda voelt zich niet altijd gehoord door de school en vindt dat de school haar niet voldoende op de hoogte houdt en vindt de leraren niet goed. Ze zou ouders adviseren haar kinderen niet naar het Zuidwestcollege sturen.

Linda is geïnterviewd door Dilek.

Een advies met nare gevolgen

Fatima is 34 jaar en geboren in Haarlem. Haar ouders zijn van Turkse afkomst. Ze is getrouwd en woont in Meerwijk en heeft drie kinderen: een dochter van 11, een zoon van 7 en een dochter van 2 jaar. Zij is geïnterviewd door Ed. Het verslag van het interview is weergegeven in het verhaal 'Een vastberaden ouder'. Zij wilde echter ook graag haar persoonlijke verhaal vertellen. Dat volgt hier.

Net als alle kinderen in Nederland heb ik op een basisschool gezeten. Mijn eerste basisschool heette de Rivierschool in Haarlem Noord. Ik heb daar twee jaar op gezeten. Later bleek dat ik niet geschikt was voor deze school omdat ik een schildklierafwijking heb (hypothyroïdie) en te langzaam ben en daardoor me niet kon aanpassen aan deze school. Toen moest ik naar de Zeeschool, een school voor langdurig zieke kinderen. Mijn ouders wisten niet zoveel over scholen en daardoor zat ik op een, naar mijn idee, totaal verkeerde school. Er zaten allemaal kinderen die astma, reuma of andere aandoeningen hadden.

Ik vraag me nog steeds af: 'Waarom ik?' Maar ik heb ook veel leuke dingen meegemaakt op die school. Zo gingen we tussen de middag gezamenlijk lunchen met lekker warm eten en daarna tanden poetsen en daarna heerlijk een uurtje rusten in bed. Er was iedere dag wel wat te beleven. De school had zelfs een eigen verpleegkundige, een fysiotherapeut en een logopedist. Dat was dus wel luxe.

Uiteindelijk zat ik in groep acht en vanaf dat moment begonnen voor mij moeilijke tijden. Ik had moeite met rekenen, maar voor de rest deed ik het altijd goed, mijn taal was altijd goed. Ik kreeg het advies vbo, dat heet nu vmbo-kader. Dit vond ik erg vervelend, want ik wilde altijd naar het Oostcollege gaan, maar dat kon niet vanwege mijn lage niveau. Ik heb me toen ingeschreven bij een andere school, dat nu het Zuidwestcollege heet.

Ik was daar toch wel blij mee, hoewel iedereen zei dat het geen goede school was.

Op de Zeeschool gingen we in groep acht op kamp. Maar ik mocht niet mee van mijn ouders, terwijl ik het wel had gewild. De meester heeft mijn ouders uitgenodigd om hierover te praten. Thuis zeiden ze: 'Je gaat mee.' Op school zeiden mijn ouders echter dat ik niet mee wilde. Ik ging daar mee akkoord, want anders kreeg ik problemen met ze. Daar was ik bang voor, maar dat durfde ik niet te zeggen tegen mijn meester. Hij vond het erg jammer dat ik niet mee wilde gaan. De groep ging een lekker weekendje weg naar Texel en daardoor heb ik veel gemist.

Een week na het kamp kreeg ik een brief van het Noordzuidcollege. Daar stond in dat ik niet werd aangenomen omdat ik veel te langzaam was en dat ik me niet kon aanpassen aan het niveau van de school. Ik was zo verdrietig en wist ook niet meer wat ik moest zeggen. We zijn weer in gesprek gegaan en mijn meester zei dat er niets aan te doen was. Ik klapte helemaal dicht. Het was zelfs niet eens mogelijk het te proberen. Daarna heb ik me aangemeld bij een andere school dat tegenwoordig het Zuidwestcollege heet.

Daar mocht ik ivbo gaan doen, dat heet nu vmbo-basis beroepsgericht. Ik denk nog steeds, dat dit is gebeurd omdat ik niet mee op kamp ging. Maar ja! We hebben nog wel een hartstikke leuke musical gedaan op de Zeeschool. Die heette: 'Alles Kíds'.

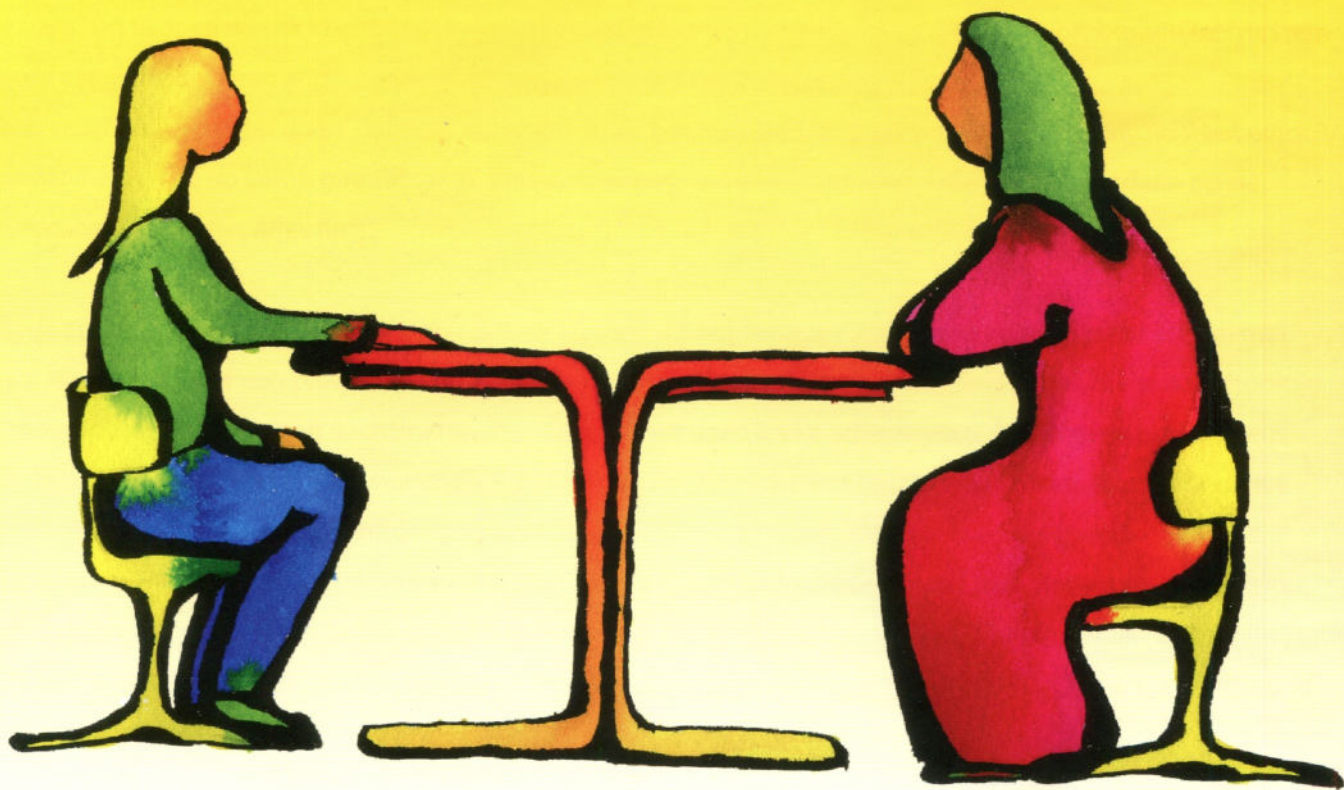
Na de zomervakantie ben ik begonnen op mijn nieuwe school. Nou, dat was een verschrikkelijke school met veel meiden en maar een paar jongens. De meiden waren allemaal van die arrogante types, die je na schooltijd altijd wilde pakken. Echt een nachtmerrie. Bah. Ik vond het geen leuke school, maar ik had geen andere keus. En, misschien door mijn minderwaardigheidscomplex, deed ik ook niets om van die school af te komen. Het leek wel of het ook niet kon, want omdat je een laag niveau hebt word je alleen maar de grond ingeduwd. Kortom, het was voor mij het begin van een ellende, die mijn hele loopbaan heeft belemmerd en mij onzeker heeft gemaakt om te kiezen. Ik ben later begonnen met de opleiding Voedingsassistente Niveau 2. Op mijn 17e heb ik me verloofd en op mijn 18e ben ik getrouwd. Ik heb gelukkig wel de opleiding in een jaar afgerond met een diploma.

Weer later ben ik begonnen aan een opleiding Apothekersassistente Niveau 4, maar dat was een te grote stap, met die opleiding ben ik helaas gestopt.

Ik heb een paar maanden gewerkt als administratief medewerkster via een uitzendbureau. Ik kon ook overstappen naar een opleiding voor doktersassistente of apothekersassistente, maar door een gebrek aan zelfvertrouwen heb ik het niet gedaan en daar heb ik grote spijt van.

Ik heb ook gewerkt als opstapmedewerker. Dankzij mijn werkgever heb ik een opleiding mbo Sociale Dienstverlening Niveau 3 afgerond met een diploma. Helaas kan ik er nu niets meer mee, want het diploma is verouderd en stelt daardoor niets meer voor. Dus alle moeite voor niets. Ik kan geen werk vinden en een opleiding is te duur en ik heb geen kinderopvang. Dus dat houdt op. Dankzij mijn ouders, die mij zogenaamd gesteund hebben, en een leerkracht, is mijn loopbaan verpest. Nu durf ik niets meer, want ik ben depressief en ik voel me een mislukking.

Fatima heeft dit verhaal zelf geschreven.

Een vastberaden ouder

Fatima is 34 jaar en geboren in Haarlem. Haar ouders zijn van Turkse afkomst. Ze is getrouwd en woont in Meerwijk en heeft drie kinderen: een dochter van 11, een zoon van 7 en een dochter van 2 jaar. In het verhaal 'Een verkeerd advies' vertelt ze ook over het verkeerde advies dat in het interview hieronder wordt genoemd.

Fatima zat door onwetendheid van haar ouders op een totaal verkeerde school. Ze voelde zich ongelukkig en niet op haar gemak op die school. Doordat zij niet op schoolkamp mocht werd ze tegengewerkt door de meester en kreeg een verkeerd schooladvies. Maar door haar vastberadenheid en doorzettingsvermogen heeft ze zich behoorlijk ontwikkeld. Ze wil met haar kinderen niet de fout maken die haar zelf is overkomen. Daarom waakt ze ervoor dat haar kinderen op de juiste school terechtkomen.

Haar dochter Suheda zat op de Zomerschool. Aanvankelijk leek dat een goede keuze, maar door de vrije opvatting en gebrek aan structuur van de school en ook mede door de cultuur en de levensopvatting, besloot ze uit voorzorg haar dochter op een andere school te plaatsen. Het werd de Bergschool. Alles ging daar goed, haar dochter was relaxed en de concentratie was goed. Maar door het inzetten van verschillende stagiaires en door de grote klassen met verschillende kinderen ging het met haar niet meer goed.

De stagiaires konden de kinderen eigenlijk niet aan. Als het te druk en rumoerig werd, grepen ze wel eens in maar dan kregen de kinderen de schuld van alles. Haar dochter kon daarmee niet omgaan.

Door de drukte en onrust in de klas werd ze snel afgeleid en kon ze zich niet goed concentreren, de resultaten gingen achteruit. Zowel op school als thuis was ze prikkelbaar en werd onzeker en faalangstig. Haar ontwikkeling stagneerde. Uiteindelijk werden de stagiaires vervangen door anderen die de leerlingen wel de goede begeleiding en aandacht gaven. De resultaten en ontwikkelingen van haar dochter gaan gelukkig weer goed en ze kreeg als advies vmbo kader-t. Met Fatima's zoon Ferhan, die op de Winterschool zit, gaat het wel goed. Hij kreeg als advies vmbo-t. Achteraf had ze beter haar dochter ook naar de Winterschool moeten laten gaan in plaats van naar de Bergschool. Ze probeert thuis zo veel mogelijk Nederlands te praten. Haar dochter wil weleens een loopje met haar nemen door Turks te gaan praten. Fatima is best tevreden zoals het nu op school gaat met de kinderen.

Fatima is geïnterviewd door Ed.

Wachten op de taalklas

Vijf jaar geleden kwam Achmed door omstandigheden in zijn land van herkomst terecht in Nederland. Hij liet zijn vrouw en vier kinderen achter met het plan die zo snel mogelijk te laten overkomen. Zo gezegd, zo gedaan. Hier volgt zijn verhaal.

Zo gauw de kinderen in Nederland zijn aangekomen, heeft Achmed ze ingeschreven op de Heuvelschool. Dit vanuit hun geloofsovertuiging en ook vanwege de taalbarrière die er op dat moment bestond. De kinderen werden ook aangemeld voor de Taalklas, waarvoor ze op een wachtlijst werden geplaatst. Door die extra scholing (in rekenen en taal) worden kinderen sneller in staat gesteld deel te nemen aan het normale schoolleven in Nederland.

Met de leiding van de school werd de afspraak gemaakt dat op het moment dat de kinderen deel konden nemen aan die Taalklas, de ouders daarvan op de hoogte gesteld zouden worden, zodat zij ook gelijk actie konden ondernemen. Voor de ouders gold dat hoe eerder de kinderen aan normaal onderwijs konden beginnen, des te beter zij aansluiting konden vinden. Er gingen vijf maanden voorbij. Regelmatig is door de ouders navraag gedaan of er al bericht was over een eventuele plaatsing. Steeds was het antwoord: 'Nee.'

Op een dag trok Achmed de stoute schoenen aan en ging met zijn vriend mee naar de Taalklas en deed navraag over hoelang het nog ging duren voordat zijn kinderen geplaatst werden. Toen kwam het hoge woord eruit dat er al geruime tijd ruimte was voor een plaatsing. Men gaf aan dat dit doorgegeven was aan de schoolleiding van de Heuvelschool. Om wat voor reden dan ook is dat nooit aan de ouders verteld. Per direct meldde Achmed zijn kinderen aan voor de Taalklas en ondernam gelijk een drastische stap. Hij ging naar de Winterschool en vroeg of er plek was voor zijn kinderen. Hij legde zo goed mogelijk de situatie uit en werd daar uitstekend opgevangen.

Zijn kinderen werden aangenomen op de Winterschool. Vervolgens ging hij naar de Heuvelschool om zijn kinderen uit te schrijven. Hij heeft ook de redenen aangegeven waarom hij zijn kinderen heeft uitgeschreven en ingeschreven op een andere school.

Inmiddels is het twee jaar geleden dat de kinderen overgeplaatst zijn. De kinderen zijn heel goed opgevangen en begeleid door de leiding van de Winterschool. Met trots vertelt Achmed dat het nu goed gaat met zijn kinderen. Zijn oudste dochter heeft afgelopen 8 maart vanuit de leesclub van Meetingz meegedaan aan de nationale voorleeswedstrijd te Heemskerk. Ze is niet door naar de volgende ronde, maar heeft wel een grote prestatie geleverd voor een meisje dat de Nederlandse taal nog geen drie jaar beheerst.

Achmed is geïnterviewd door Beatrice.

De verhalenschrijfster

Negina is 11 jaar oud en geboren in Afghanistan. Sinds een jaar woont ze in Haarlem, in Schalkwijk. Ze vertelt over haar school en wat ze wel en niet leuk vindt.

Ik vind het leuk om verhaaltjes te schrijven. Dat wordt op school vaak aan ons gevraagd. Veel kinderen schrijven ook in hun vrije tijd verhaaltjes. Het helpt me om mijn gedachten te ordenen en zo kan ik met andere mensen communiceren. Ik leer zo ook beter lezen en de verhalen die door anderen geschreven zijn te begrijpen.

Ik zorg altijd dat ik op tijd op school ben. Als ik naar school ga, denk ik vaak aan mijn vroegere school in Afghanistan. Ik mis mijn school daar, ook al hadden we weinig materialen en waren de ouders en de kinderen kwetsbaar. Ik hield van mijn onderwijzers, de manier waarop ze lesgaven en de omgeving van de school.

Hier heb ik genoeg tijd om te schrijven, te lezen, te luisteren, te eten en te spelen. Er zijn allerlei vieringen, zoals de verjaardagen van mijn klasgenoten, Nieuwjaar, Kerstmis, Sinterklaas en Zwarte Piet, dat is allemaal nieuw voor mij. Er zijn genoeg vakanties en op school hebben we mooie technische mogelijkheden zoals: projectors, computers en whiteboards. En dan is er ook nog de bibliotheek waarvan je lid kan worden en waar je boeken kan lenen om dingen te leren. Het is ook bijzonder dat kinderen van verschillende landen (nationaliteiten en culturen) samen zijn. Het valt mij op dat hier hygiëne belangrijk wordt gevonden. Elk kind moet de basisstappen van hygiëne weten. Wij werden zelfs nog een keer ingeënt met verschillende vaccins toen we hier kwamen, terwijl we al lang ingeënt waren!

Negina is geïnterviewd door haar vader. Ze zat toen op een school voor speciaal onderwijs, om de Nederlandse taal te leren. In februari kreeg ze te horen dat ze de overstap naar een gewone basisschool kon maken. Haar vader heeft haar ingeschreven bij de Lenteschool. Maar later kregen ze bericht dat haar niveau toch niet goed genoeg was. Negina is teleurgesteld dat ze niet naar de gewone school mag waar ze naast taal en rekenen ook andere vakken zal krijgen. Haar ouders vragen zich af waarom de school eerst zegt dat haar niveau goed genoeg is en daarna zeggen dat dit niet zo is.

De strenge juf

Dilara en Gülsun zijn vriendinnetjes van Turkse afkomst die graag lachen maar ook veel last hebben van een strenge juf en ook gepest worden. Hieronder vertellen zij daarover.

1.

Mijn naam is Dilara en ik ben 11 jaar oud. Ik ben van Turkse afkomst en mijn ouders komen van Ankara, dat is de hoofdstad van mijn favoriete land, waar ik (bijna) elk jaar op vakantie ga. Ik woon in Haarlem en ga in Schalkwijk naar school. Ik houd van grapjes maken en veel lachen, maar helaas word ik, sinds groep vier, weleens gepest op school. Op zich vind ik dat niet heel erg, aangezien ik een sterke meid ben die voor zichzelf opkomt. Sommige vakken, zoals Engels, tekenen en computerles, hebben het extra leuk gemaakt om naar school te komen. Gelukkig heb ik een beste vriendin, met wie ik goed kan opschieten en spelen. Ook heb ik veel steun aan mijn klasgenootje Leila, die veel voor mij opkomt als andere klasgenootjes mij pesten. Ik vond mijn schooljaren fantastisch en ging bijna elke dag met plezier naar school, tot ik in groep zeven terecht kwam. Daar had ik te maken met een jonge juffrouw van 26 jaar, die erg streng was en niet naar de behoeftes van de kinderen luisterde. Ik wil haar naam niet eens opnoemen, omdat ik bang ben dat zij erachter komt en mij straf gaat geven. Ik weet niet wat erger is; een horrorfilm of mijn juffrouw, want ik vind ze beide even erg. Naar mijn idee haatte zij mij heel erg, omdat ik vaak straf kreeg en de juffrouw mij elke keer oversloeg tijdens het voorlezen. Ik kreeg nooit de beurt hardop te lezen, terwijl ik wel mijn vinger opstak. Ook zit er een jongen in de klas die ik niet mag. Hij heeft mij ooit weleens bedreigd, omdat hij mijn geld wilde. Ik vond het zo erg dat ik dit direct aan mijn moeder heb verteld, omdat ik niet terecht kon bij mijn juf of meester. Gelukkig zit ik bijna in groep acht en mag ik deze school verlaten, want ik vind het niet meer zo fijn om naar school te gaan. Ik wil graag een vwo-advies in groep acht, maar ik weet niet of dat gaat lukken met deze strenge juf. Er zou een boek geschreven moeten worden met als onderwerp: 'Hoe overleef ik mijn juf?'

2.

Mijn naam is Gülsun en ik ben 11 jaar oud. Ik heb een tweelingzusje, dat in dezelfde klas zit als ik. Wij houden beiden van lol, plezier en veel lachen. Ik ben een slimme meid die van leren houdt. Rekenen en taal, ik kan het allemaal! Ik ben een behulpzaam iemand, die graag opkomt voor mijn klasgenootjes die gepest worden. Ik vind het leuk om naar school te gaan en heb veel plezier met mijn klasgenootjes, maar jammer genoeg heb ik een juf die ik niet mag. Ik heb het idee dat zij niet van kinderen houdt, omdat zij vaak straf geeft in de klas. Zij heeft mijn zusje straf gegeven, omdat zij twee minuten te laat aankwam in de klas. Mijn zusje is een eerlijk persoon en wilde direct haar excuses aanbieden en aangeven waarom zij iets laat aankwam, maar zij kreeg er de kans niet voor. De juf snauwde haar af door te zeggen: 'Boeit mij niet, schrijf maar drie vellen A4 vol dat je niet brutaal moet zijn.' Het klinkt zo bespottelijk en ik vind het zo oneerlijk. De juf behandelt niet iedereen gelijk en daar kan ik heel boos om worden. Ik ben blij wanneer ik in groep acht zit en bijna van school weg kan. Alleen weet ik niet hoe ik volgend jaar ga overleven met dezelfde juf, omdat ik haar niet meer trek. Als zij volgend jaar les geeft aan groep acht, wil ik naar een andere school, omdat ik niet wil dat zij mij een laag schooladvies gaat geven. Ik wil een havo-vwo-advies, maar ik ben er zeker van dat ik die niet ga krijgen door haar, ondanks mijn goede prestaties op school.

Dilara en Gülsun hebben deze stukjes zelf geschreven.

Omgaan met veranderingen

Conchita is 45 jaar en komt uit de Dominicaanse Republiek, woont in de Boerhaavewijk en heeft een zoon van 12 jaar. Dit is haar verhaal.

Na mijn scheiding ben ik verhuisd. De Herfstschool was de dichtstbijzijnde school. Zo kon ik mijn zoon goed in de gaten houden met de schooltijden en het leek ons wel leuk, een school dicht bij huis.

De eerste schooldag verliep goed en normaal, zoals ik had verwacht. Ik vertrouwde de omgeving niet meteen, maar uiteindelijk ben ik goed behandeld, net als de andere moeders. Ik was de eerste dagen alleen, maar maakte snel vrienden. Mijn kind moest in het begin ook wennen aan zijn nieuwe omgeving en voelde zich niet meteen op zijn gemak. Hij kon niet zo snel wennen en heeft veel moeite gehad met de veranderingen.

Er is namelijk een groot verschil tussen wonen in een klein dorpje en in een grote stad. Hij moest weer nieuwe vrienden maken. Dat ging wel goed, maar de leerkrachten waren strenger. Zelf heb ik gemerkt dat ze minder open en vriendelijk tegen ons waren.

In het eerste jaar had ik geen goed contact met de leerkrachten. Maar nadat ik mee ging doen met schoolactiviteiten werden ze vriendelijker, maar ik kreeg niet veel contact met ze, omdat ik steeds te horen kreeg dat ze geen tijd hadden voor een gesprek. Ik merkte echter dat buitenlandse kinderen minder aandacht kregen dan Nederlandse kinderen, daarom trok ik me terug. Ik bleef echter meedoen met de schoolactiviteiten, zodat ik mijn zoon in de gaten kon houden en kon zien hoe de leerkrachten met de andere kinderen omgingen. Met andere ouders had ik weinig contact, wel met een paar, maar ik vond het contact met de leerkrachten belangrijker, want mijn zoon moet van hen iets leren.

In groep acht kreeg mijn zoon na een goed gesprek met zijn meester meer zelfvertrouwen. Daar was ik blij mee en dat was ook goed voor mijn zelfvertrouwen. Er waren ook momenten dat ik niet zo blij was met de school. Op een keer kreeg mijn zoon ruzie met een andere leerling. Het werd een heftig gevecht. Toen ik dat doorgaf aan de leerkrachten werd er niets mee gedaan. Ik was daar teleurgesteld over en voelde me machteloos en op dat moment als alleenstaande moeder en buitenlandse niet gesteund.

Mijn zoon vertelde me later dat hij in zijn puberjaren op school werd mishandeld. Ik geloofde hem, hij is een heel rustige jongen. De pestkoppen werden niet gestraft en dat vind ik niet juist. Zij kregen nooit de schuld, maar mijn zoon werd wel onterecht gestraft.

Omdat ik werkte had ik onvoldoende tijd voor contacten met de school, maar als ik tijd maakte, werd er geen tijd voor mij gemaakt. Ik merkte hoe ze met ander leerlingen omgingen en dat ze leerlingen verschillend behandelden, vooral als er gedacht werd dat het om een Marokkaans kind ging, dan werd er meer geschreeuwd. Ik wil niet beweren dat het discriminatie was, maar mijn zoon werd ook een keer anders behandeld omdat ze dachten dat hij Marokkaans was.

Ze hielden me wel op de hoogte van zijn schoolvorderingen, maar over zijn gedrag kreeg ik niets te horen. Misschien omdat hij niet stout was, maar nadat hij die school verlaten had kreeg ik dingen te horen die ik niet had verwacht.

Ik zou het nu toch anders aanpakken. Meer moeite doen om contact met de school te maken en meer praten met mijn kind over school, er voor zorgen dat hij vertelt wat er echt aan de hand is. Als het niet lukt goed met je kind te communiceren, zou ik eerder professionele hulp zoeken en zeker als er op school iets gebeurt eerder aan de bel trekken en zorgen dat er maatregelen genomen worden.

Conchita is geïnterviewd door Ouiam

Een geïnteresseerde ouder

Lindsey heeft een dochter die Lilley heet en op de Winterschool zit.

Lilley gaat naar groep drie en is 6 jaar. Lindsey zat bij de opvang van Blijf van mijn Lijf. Bij die opvang had je een crèche en daar ging Lilley naar toe, na de crèche moest zij naar de peuterspeelzaal. De opvang hielp Lindsey met het maken van een keuze voor een school die goed bij Lilley zou passen, daaruit kwam de Winterschool naar voren. Ze ging de school bezoeken met een hulpverlener. Ze vertelt over hoe dat ging en hoe het verder is gegaan.

Het eerste contact verliep goed. Ik had een vertrouwd gevoel. Er waren veel allochtonen kinderen dat vond ik wel goed, omdat ik bang was dat mijn kind anders als ik haar op een witte school zou zetten gediscrimineerd zou worden. Ik woonde niet meer bij de opvang, want ik was verhuisd naar een huis dat dicht bij deze school lag. Dit was ook een pluspunt.

Toen ze eenmaal op school zat ging het goed. Ik spreek zelf niet zo goed Nederlands maar omdat Lilley met school was begonnen en daar Nederlands begon te spreken, leerde ik door haar ook de taal. Ik moest natuurlijk kunnen communiceren met mijn kind. Ik nam zelf ook Nederlandse lessen en ging veel films kijken, zo leerde ik mijn Nederlandse taal en kwam ik tot een niveau om zelfstandig dingen te kunnen doen. Ik ging bijvoorbeeld naar de tienminutengesprekken van mijn kind, terwijl het in het begin moeilijk was om te begrijpen wat er werd gezegd. Ik nam altijd iemand mee totdat ik zelf durfde te gaan, daarna zei ik dat ik geen hulp meer wilde en zelf dingen wilden gaan doen. Mijn kind kon goed wennen. Ze is erg sociaal, kan goed met mensen opschieten en vanaf de eerste schooldag heeft ze niet gehuild.

Het contact met de juf ging in het begin niet zo goed. Omdat ik nog niet goed Nederlands sprak, was het extra moeilijk om haar te begrijpen. Na een tijdje durfde ik zelf te vragen of de juf iets wat ik niet begreep, nog een keer wilde uitleggen. De juf toonde respect tegenover mij, ze zag dat ik niet zo goed Nederlands sprak en was geïnteresseerd in mij. Ze had ook geduld en daarom durfde ik na een tijdje vragen te stellen met het niveau van taal dat ik toen beheerste. Later ging het veel beter en begreep ik alles en kon ik zeggen wat ik goed vind en niet goed vind.

Ik maak gemakkelijk contact met andere ouders. Ik praat met iedereen op het schoolplein. Ze wonen ook allemaal in mijn buurt. Ik ben met sommige goede vrienden geworden en praat over alles met ze.

Wat ik heel erg leuk vond was dat ik mee mocht met de schoolreisjes van Lilley. Zo heb ik met de andere kinderen een vertrouwensband opgebouwd. Lilley vond het ook heel erg leuk dat ik mee ging.

Helaas heb ik een keer een nare situatie meegemaakt. Een zoontje van mijn vriendin werd gepest. Ik ging praten met de pester en die begon zo te schreeuwen dat ik hem niet meer kon hanteren en naar de directeur ging. Het kind zei toen we bij de directeur waren, dat ik hem geslagen had terwijl dat niet eens was gebeurd. Ik wilde een gesprek tussen de vader van de pester en de directeur, maar de directeur zei dat we niet meer over het onderwerp zouden praten. Dat was zijn besluit. Ik vond het geen goed besluit. Dat jongetje loog en pestte en de directeur deed helemaal niks.

Ik heb geleerd om mijn mond niet te houden en dat ik zelf moeite moet doen en achter dingen aan moet gaan. De juffen en meesters zijn wel goed in hun vak. Mijn dochter leert belangrijke dingen en ze leren alles stap voor stap. Wanneer de leraren huiswerk opgeven, leggen ze het eerst uit en daarna geven ze het aan de leerlingen. Ik vind echter dat de leraren mij niet voldoende informeren, ik moet er voortdurend naar vragen. Als mijn kinderen uit school komen, vraag ik meteen wat ze hebben gedaan en wat voor huiswerk ze hebben mee gekregen. Ik blijf namelijk graag op de hoogte

Lilley is geïnterviewd door Funda.

Dankwoord

Het lijkt zo gemakkelijk om je verhaal te vertellen. Maar ouders doen dat niet zo maar. Ja een positief verhaal, dat gaat ze gemakkelijk af. Maar een negatieve ervaring is moeilijker. Vaak vrezen ouders dat hun kind daar de dupe van zal zijn. Dat de ouders in dit boekje toch hun verhaal hebben willen vertellen vinden wij bijzonder. Om er voor te zorgen dat ze vrijuit konden praten zijn hun namen in de meeste gevallen veranderd. Ook hebben we ervoor gekozen om fantasienamen te gebruiken voor de scholen. De bedoeling van dit boekje is immers niet om scholen in een kwaad of goed daglicht te plaatsen, maar vooral om ouders te stimuleren met hun verhalen naar voren te komen. Pas als je vertelt wat je ziet of meemaakt, kan je samen met anderen kijken wat je met je ervaringen wilt doen.

Wij danken iedereen die zelf een verhaal heeft geschreven, die geïnterviewd is of die geïnterviewd heeft en hopen dat het gesprek over opvoeden en onderwijs in Schalkwijk verder op openhartige wijze gevoerd kan worden.

De kerngroep van de Wijkacademie Opvoeden in Schalkwijk

Asha, Ayse, Jacky, Smarley, Ed, Sibel, Margo, Abdikarim, Asad, Deeqa, Emine, Serap, Yousuf, Funda en Ouiam

Kinderen van allochtone komaf krijgen vaak een te laag schooladvies. Uit voorzichtigheid kiezen leerkrachten en scholen er voor om in twijfelgevallen een allochtoon kind een lager advies, of een plek in een lagere opleiding, te geven. Dit gebeurt vanuit de gedachte dat een kind daarmee de kans krijgt zichzelf te bewijzen. Allochtone kinderen krijgen immers weinig steun vanuit huis, is het idee. De vraag is of het klopt dat die steun vanuit thuis er niet is. De vraag is ook wat het met een kind doet als het een lager advies krijgt dan verwacht.

In dit boekje staan verhalen van ouders die merken dat hun kind niet het juiste advies of de juiste plek krijgt. Ook is er het verhaal van een moeder die zelf een verkeerd advies kreeg. En er is het verhaal van een ouder die andere ouders steunt bij het veroveren van inzicht in hoe het ingewikkelde Nederlandse schoolstelsel werkt. Twee meisjes stuurden spontaan hun verhaal over hun strenge juf in.

De verhalen zijn verzameld in het kader van de Wijkacademie Opvoeden in Schalkwijk, een naoorlogse Haarlemse wijk. Ze zijn bedoeld om de tongen los te maken en ouders uit te nodigen om, met elkaar en met scholen in en om de wijk, in gesprek te gaan over hun ervaringen.